

**СУБ'ЄКТИ ДОКАЗУВАННЯ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ДОПИТУ СВІДКА,
ПОТЕРПІЛОГО ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ
В СУДОВОМУ ЗАСІДАННІ**

У статті розглядаються питання, що стосуються сутності процесу доказування у процесі допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні. Визначено суб'єктів, які беруть участь у доказуванні під час ініціювання та проведення цієї процесуальної дії. Особлива увага приділена аналізу законодавчої конструкції ст. 225 Кримінального процесуального кодексу, яка регламентує процедуру допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні.

Ключові слова: доказування, суб'єкти доказування, слідчі (розшукові) дії, допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні.

В статье рассматриваются вопросы, касающиеся сущности процесса доказывания в ходе допроса свидетеля, пострадавшего на досудебном расследовании в судебном заседании. Определены субъекты, участвующие в доказывании при инициировании и проведения этого процессуального действия. Особое внимание уделено анализу законодательной конструкции ст. 225 Уголовного процессуального кодекса, регламентирующей процедуру допроса свидетеля, пострадавшего во время досудебного расследования в судебном заседании.

Ключевые слова: доказывание, субъекты доказывания, следственные (розыскные) действия, допрос свидетеля, потерпевшего на досудебном расследовании в судебном заседании.

The article deals with issues concerning the essence of the process of evidence during the interrogation of a witness victim during a pre-trial investigation in a court session. Identified the subjects who take part in the providence during the initiation and conduct of this procedural action. Particular attention is pay to the analysis of the legal structure of Article 225 of the Criminal Procedure Code, which regulates the procedure for interrogating a witness victim during a pre-trial investigation in a court session.

Key words: evidence, subjects of evidence, investigators (wanted) actions, interrogation of a witness, victim during a pre-trial investigation in a court session.

Вступ. Доказування як процес отримання доказів і їх використання з метою відтворення реальної картини події, що досліджується, є єдиним засобом досягнення завдань судочинства, захисту прав і законних інтересів, які беруть участь у кримінальному провадженні [1, с. 15]. Саме об'єктивне та неупереджене доказування є передумовою та базисом досягнення завдань кримінального провадження. Головним завданням кримінального провадження є встановлення обставин кримінального правопорушення, які досліджуються слідчим, прокурором, слідчим суддею і судом лише шляхом кримінального процесуального доказування, під час якого збираються, перевіряються, оцінюються докази і на їх підставі приймаються і обґрунтовуються процесуальні рішення.

Процесуальні повноваження органів досудового розслідування, прокуратури, суду є правовою гарантією забезпечення законності під час розслідування кримінальних правопорушень, гарантією захисту прав громадян та інтересів держави. Вони вказують, як діяти у певній процесуальній ситуації, яка виникає під час розслідування. Іноді закон прямо пропонує належну, необхідну поведінку для досягнення потрібного результату.

У ч. 1 ст. 223 КПК України зазначено, що слідчі (розшукові) дії є діями, спрямованими на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні [2].

Допит належить до найбільш поширених процесуальних засобів, за допомогою якого отримують значний обсяг доказової інформації, усувають суперечності в системі доказів. Ця слідча (розшукова) дія є найбільш поширеною й водночас найбільш спірною. Це зумовлено тим, що в процесі її проведення найчастіше має місце конфлікт інтересів, часом яскраво виражене протистояння у встановленні обставин кримінального правопорушення.

Із прийняттям у 2012 р. нового КПК українське кримінальне процесуальне законодавство доповнилось, зокрема, такою новелою, як «допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні» (ст. 225 КПК). На думку окремих розробників КПК, проведення цієї процесуальної дії є способом депонування доказів судом, що ґрунтується на ч. 1 ст. 23 КПК: «Безпосередність дослідження показань, речей і документів», а також, якщо ж відповідна особа залишається живою до моменту основного судового розгляду, то суд зобов'язаний отримати її показання усно уже з участю підозрюваного, а не лише відтворити запис попереднього допиту» [3, с. 368].

Вагомий внесок у вивчення проблеми доказів і доказування зробили відомі процесуалісти та криміналісти Ю.П. Аленін, В.Г. Гончаренко, Ю.М. Грошевий, Т.М. Добровольська, П.С. Елькінд, О.В. Капліна, В.О. Коновалова, Е.Д. Лук'яничков, О.М. Ларін, В.Т. Маляренко, О.Р. Михайленко, М.М. Михеєнко, В.Т. Нор, М.А. Погорецький, С.М. Стахівський, В.М. Тертишник, Л.Д. Удалова, С.С. Чернявський, В.Ю. Шепітько, О.Г. Шило, М.Є. Шумило та ін.

Постановка завдання. Проте немає єдності думок щодо визначення нормативного змісту допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні, з'ясування сутності участі сторін кримінального провадження та слідчого судді у доказовій діяльності під час ініціювання та проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії. Вказані обставини зумовили вибір теми статті та визначили її мету.

Результати дослідження. Питання про те, чи має слідчий суддя здійснювати доказування у кримінальному провадженні, є дискусійним. Ч. 1 ст. 93 КПК України не містить посилання на те, що слідчий суддя має такі повноваження. Крім того, законодавчо визначено (ст. 94 КПК України), що слідчий суддя за своїм внутрішнім переконанням, яке ґрунтується на всебічному, повному й неупередженому дослідженні всіх обставин кримінального провадження, керуючись законом, оцінює кожний доказ із точки зору належності, допустимості, достовірності, а сукупність доказів – із точки зору достатності та взаємозв'язку для прийняття відповідного процесуального рішення. Тобто йдеться про розумову діяльність слідчого судді, яка передує прийняттю ним конкретного процесуального рішення [2].

Крім того, вивчення судових рішень свідчить про те, що у більшості розглянутих клопотань про допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні слідчі судді здійснювали перевірку наявності підстав для проведення цієї слідчої (розшукової) дії, вистежуючи матеріали кримінального провадження за власною ініціативою з метою з'ясування існування небезпеки для життя і здоров'я свідка чи потерпілого, їх тяжкої хвороби, наявності інших обставин, що можуть унеможливити їх допит у суді або вплинути на повноту чи достовірність показань; виклику та допиту свідків та потерпілих. За результатами опитування встановлено, що 86% слідчих суддів вважають, що вони здійснюють доказування під час проведення допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні.

Аналіз наукової думки з означеного питання свідчить про те, що слідчого суддю варто вважати суб'єктом, який здійснює доказування під час досудового провадження. Зокрема, таку думку висловлюють автори одного з коментарів КПК України [4, с. 241]. Н.П. Сиза зазначає, що слідчий суддя є суб'єктом доказування, який уповноважується на встановлення наявності чи відсутності фактів та обставин, що мають значення для кримінального провадження, на здійснення оцінки доказів за своїм внутрішнім переконанням, яке ґрунтується на всебічному, повному й неупередженому дослідженні всіх обставин кримінального провадження, керуючись законом [5].

Вирішуючи питання, що належать до його компетенції, слідчий суддя приймає рішення у формі ухвал. Оскільки норма, яка б визначала загальні вимоги до ухвали слідчого судді, відсутня, варто використовувати за аналогією норми, що визначають зміст ухвали суду (ст. 372 КПК України). Спеціальні вимоги щодо ухвал слідчого судді передбачено в окремих статтях КПК України: про тимчасовий доступ до речей і документів (ст. 164), арешт майна (ч. 5 ст. 173), дозвіл на затримання з метою приводу (ст. 190), застосування запобіжних заходів (ст. 196), дозвіл на обшук

житла чи іншого володіння особи (ст. 235), дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії (ч. 4 ст. 248) [2]. З цього приводу виникає цілком логічне запитання: чому законодавець не передбачив окремої норми, яка б визначала вимоги до ухвали про допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні, порядок її винесення та вручення? Як не дивно, але усі процедурні питання досить громіздкого комплексу процесуальних дій, які в сукупності становлять інститут допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні законодавцем регламентовані в межах однієї статті (ст. 225 КПК України).

Слідчий суддя, за яким законодавчо закріплено функцію здійснення судового контролю за дотриманням прав та свобод учасників кримінального провадження (п. 18 ч. 1 ст. 3 КПК), у межах досудового розслідування керується у своїй діяльності метою і завданнями цієї стадії, виступаючи водночас і суб'єктом доказування, і гарантом дотримання прав та законних інтересів учасників кримінального провадження для забезпечення завдань досудового розслідування.

За загальним правилом, особа дає показання лише щодо фактів, які вона сприймала особисто, за винятком випадків, передбачених ч. 5 ст. 95 КПК України. Крім того, суд може обґрунтовувати свої висновки лише на показаннях, які він безпосередньо сприймав під час судового засідання, або отриманих у порядку, передбаченому ст. 225 КПК України (ч. 5 ст. 95 КПК України). Зазначені положення спрямовані на забезпечення надійності і переконливості доказів, зменшення суб'єктивних факторів впливу, адже під час сприйняття показань із першоджерела інформації зводиться до мінімуму кількість носіїв фактичних даних, а також їх інтерпретаторів [6, с. 274].

Сутність повноважень слідчого судді із забезпечення доказів полягає у тому, що слідчий суддя особисто проводить слідчу (розшукову) дію або визнає її проведення необхідним для забезпечення отримання доказів, які не можуть бути отримані сторонами чи стороною, або їх отримання ускладнено [7]. Крім того, як слушно зазначає І.В. Гловюк, спрямованість цих повноважень саме на забезпечення доказів указує те, що фактичні дані, які отримані слідчим суддею при допиті, є доказами і можуть бути використані під час обґрунтування вироку (під час ухвалення судового рішення за результатами судового розгляду кримінального провадження суд може не врахувати докази, отримані в порядку, передбаченому ст. 225 КПК, лише навівши мотиви такого рішення ч. 3 ст. 225 КПК; суд може обґрунтовувати свої висновки лише на показаннях, які він безпосередньо сприймав під час судового засідання або отриманих у порядку, передбаченому статтею 225 КПК ч. 4 ст. 95 КПК). Це, безумовно, стосується тільки проведення слідчим суддею допитів [7].

Вважаємо обґрунтованими наукові позиції, в яких доводиться можливість слідчого судді визнавати недопустимість доказів на стадії досудового розслідування, оскільки вони повністю відповідають ст. 94 КПК [8, с. 12]. Як зазначає С.М. Міщенко, слідчий суддя застосовує загальні правила оцінки доказів, які ґрунтуються на всебічному, повному й неупередженому дослідженні всіх обставин кримінального провадження, оцінюючи кожен доказ із точки зору належності, допустимості, достовірності, а сукупність зібраних доказів із точки зору достатності та взаємозв'язку для прийняття відповідного процесуального рішення. За наявності підстав слідчий суддя має визнати докази недопустимими, а також надати сторонам можливість під час судового розгляду подати клопотання про визнання їх такими чи навести заперечення проти цього [9, с. 92].

З цього приводу варто згадати й п. 7 Інформаційного листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 05.04.2013 р. «Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження», де зазначається, що слідчий суддя оцінює належність, достовірність і допустимість доказів: у разі подання клопотань щодо кількох осіб у рамках одного кримінального провадження слідчий суддя має перевірити належність, достовірність і допустимість доказів стосовно кожної особи окремо [10].

Безсумнівним є той факт, що діяльність слідчого судді з розгляду клопотання про проведення допиту свідка чи потерпілого в судовому засіданні здійснюється саме на підставі оцінки наявного доказового матеріалу. Він оцінює достатність доказів для прийняття відповідного процесуального рішення – винесення ухвали про проведення допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні.

Отже, враховуючи, що збирання, перевірка та оцінка доказів є елементами процесу доказування, варто визнати, що слідчий суддя є суб'єктом доказування у кримінальному провадженні. Незважаючи на те, що слідчий суддя у ст. 93 КПК безпосередньо не зазначений як суб'єкт, який має право збирати докази, на наявність у нього цих правомочностей указують інші положення КПК, зокрема ст. 225 КПК.

За ст. 93 КПК, до суб'єктів, уповноважених збирати докази, належить потерпілий. Він реалізує у кримінальному процесі свої права та захищає свої законні інтереси, насамперед, через діяльність слідчого та прокурора. Ці права та законні інтереси потерпілого полягають у тому, щоб бути визнаним потерпілим від кримінального правопорушення (ст. 55 КПК України), щоб вчасно були вжиті заходи відшкодування такій особі моральної, фізичної, майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, щоб була можливість брати участь у процесі доказування фактичних обставин кримінального правопорушення та його наслідків.

Ч. 3 ст. 93 КПК закріплені способи збирання доказів стороною захисту, потерпілим: витребування та отримання від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, службових та фізичних осіб речей, копій документів, відомостей, висновків експертів, висновків ревізій, актів перевірок; ініціювання проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій, а також шляхом здійснення інших дій, які здатні забезпечити подання до суду належних і допустимих доказів [2].

Ця норма викликає численні дискусії в наукових колах щодо неоднакового закріплення у статтях КПК прав потерпілого, що стосуються активної участі у доказуванні в кримінальному провадженні. Так, наприклад, у ч. 3 ст. 93 КПК «Збирання доказів» потерпілому нарівні зі стороною захисту надано право збирати докази шляхом витребування та отримання від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, службових та фізичних осіб речей, копій документів, відомостей, висновків експертів, висновків ревізій, актів перевірок; ініціювання проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій, а також шляхом здійснення інших дій, які здатні забезпечити подання суду належних і допустимих доказів, що конкретно регламентує права потерпілого, наділяє його правом подавати докази слідчому, прокурору, слідчому судді, суду, давати пояснення, показання, брати участь у проведенні слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій.

З цього приводу І.Л. Чупрікова задається питанням: як інформація або речі, якими володіє потерпілий, можуть бути доказами, якщо вони не були отримані уповноваженим суб'єктом і закріплені у відповідній процесуальній формі? Які є гарантії, що підприємство, установа, організація, фізична, юридична особа чи будь-який інший суб'єкт надасть потерпілому якусь певну інформацію або річ на його звернення, якщо ніхто їх не зобов'язує цього робити? Науковець доходить висновку, що потерпілий самостійно не збирає докази, а лише надає ті дані, якими володіє, слідчому, прокурору, суду, які у такому разі і виступатимуть належними суб'єктами збирання доказів [11, с. 68–69].

Аналізуючи питання участі потерпілого в доказуванні, С.В. Давиденко звертає увагу на те, що кримінальне процесуальне законодавство має гарантувати не тільки дотримання прав потерпілого на своєчасне відшкодування (компенсацію) завданої кримінальним правопорушення шкоди, а і його активність щодо встановлення обставин, що входять до предмета доказування під час досудового і судового провадження [12, с. 5]. Що стосується потерпілого, то саме він може ініціювати проведення допиту під час досудового розслідування в судовому засіданні, брати активну участь у дослідженні доказів під час допиту. Це, власне, стосується й іншого учасника кримінального провадження – свідка.

У ст. 65 КПК України [2] регламентовано, що свідком є фізична особа, якій відомі або можуть бути відомі обставини, що підлягають доказуванню під час кримінального провадження, і яка викликана для дачі показань. Однак без їх належної оцінки судом весь процес подання, прийняття, збирання, витребування і дослідження (чого?) втрачає сенс, адже результати здійснення оцінки як показань свідків, так і інших доказів закріплюються у судовому рішенні.

Як відомо, показання свідка є одним з основних джерел доказової інформації, найбільш поширеним у практиці кримінального провадження, присутнім у кожному без винятку кримінальному провадженні. Відповідно до ч. 1 ст. 95 КПК України, показання свідка – це відомості, які надаються в усній або письмовій формі свідком під час допиту щодо відомих йому обставин у кримінальному провадженні, що мають значення для цього провадження.

Свідок належить до учасників кримінального провадження, які своїми правдивими показаннями мають допомагати органу досудового розслідування і суду у доказуванні обставин, які мають значення для виконання завдань кримінального провадження. Викликати і допитати особу як свідка мають право слідчий, прокурор, слідчий суддя під час досудового розслідування, а суд – під час судового розгляду, якщо є достатні підстави вважати, що така особа може дати показання, які мають значення для кримінального провадження (ст.ст. 133, 134 КПК України).

У науковій літературі висловлена думка, що самостійне збирання доказів стороною захисту здійснюється також шляхом звернення із клопотанням до слідчого судді про допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні [13, с. 263]. Важко погодитися з цим, оскільки суб'єктом збирання доказів під час проведення такого допиту буде не сторона захисту, а слідчий суддя. Крім того, КПК України не визначає, кому варто передавати матеріали, що отримані в результаті такої процесуальної дії. Вважаємо, що оскільки, відповідно до ч. 1 ст. 225 КПК України, допит свідка чи потерпілого здійснюється в судовому засіданні в присутності сторін кримінального провадження з дотриманням правил проведення допиту під час судового розгляду [2], то такі матеріали мають надаватися обом сторонам кримінального провадження, що були присутні під час допиту.

Висновки. Отже, аналіз норм глави 4 «Докази і доказування» дає підстави стверджувати, що слідчий суддя є суб'єктом доказування, який уповноважений для встановлення наявності чи відсутності фактів та обставин, що мають значення для кримінального провадження, здійснювати оцінку доказів за своїм внутрішнім переконанням, яке ґрунтується на всебічному, повному й неупередженому дослідженні всіх обставин кримінального провадження, керуючись законом [2]. Дослідження положень ст. 225 КПК України спонукає до висновку, що слідчий суддя як активний учасник допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні, наділений повноваженнями із збирання, перевірки та оцінки доказів під час безпосереднього проведення цієї слідчої (розшукової) дії.

До учасників кримінального провадження, які беруть активну участь у доказуванні, можна віднести сторони кримінального провадження, зазначені у п. 19 ч. 1 ст. 3 КПК України, а також представника юридичної особи. Зважаючи на те, що зазначена процесуальна дія проводиться на стадії досудового розслідування, логічно, що до таких осіб (окрім розглянутих нами вище потерпілого і свідка) варто відносити: з боку обвинувачення – слідчого, прокурора, потерпілого, представника потерпілого та законного представника у випадках, установлених КПК; зі сторони захисту – підозрюваного, особу, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру, їх захисників та законних представників.

Список використаних джерел:

1. Рибалка О. В. Значення кримінально-процесуального доказування / О.В. Рибалка // Адвокат. – 2011. – № 10(133). – С. 15–21.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. №4651-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17.
3. Банчук О.І. Знову про «проблеми» нового КПК / О.І. Банчук // Юридичний вісник України. – 2013. – № 6(919). – С. 33.
4. Ківалов С.В., Міщенко С.М., Захарченко В.Ю. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. комент. / С.В. Ківалов, С.М. Міщенко, В.Ю. Захарченко. – Харків: Одиссей, 2013. – 1104 с.
5. Сиза Н.П. Повноваження слідчого судді щодо здійснення судового контролю у кримінальному процесі України / Н.П. Сиза // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2012. – № 2(6) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/12snpkpu.pdf.
6. Тацій В.Я., Бандурка О.М., Блажівський Є.М., Бурдоль Є.П. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. / В.Я. Тацій, О.М. Бандурка, Є.М. Блажівський, Є.П. Бурдоль. – Харків: Право, 2012. – Т. 1. – 768 с.
7. Гловюк І.В. Слідчий суддя у кримінально-процесуальному доказуванні / І.В. Гловюк // Часопис Академії адвокатури України. – 2013. – №3 (20).
8. Басай Н.М. Визнання доказів недопустимими в кримінальному процесі України: підстави, процесуальний порядок і правові наслідки : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 / Н.М. Басай. – Одеса, 2012. – 20 с.
9. Міщенко С.М. Слідчий суддя як суб'єкт реалізації судового контролю під час здійснення досудового розслідування: окремі аспекти / С.М. Міщенко // Часопис цивільного і кримінального судочинства. – 2012. – № 6(9). – С. 88–96.
10. Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження : Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду

цивільних і кримінальних справ від 05.04.2013 р. № 223-559/0/4-13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0558740-13.

11. Чупрікова І.Л. Допустимість доказів у світлі нового кримінального процесуального кодексу : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 / І.Л. Чупрікова. – Одеса, 2016. – 191 с.

12. Давиденко С.В., Грошевий Ю.М. Потерпілий як суб'єкт кримінально-процесуального доказування [монографія] / С.В. Давиденко, Ю.М. Грошевий. – Харків: ФІНН, 2008. – 296 с.

13. Лукашкіна Т.В. Сторона захисту як суб'єкт доказування на досудовому розслідуванні // Теоретичні аспекти організації досудового розслідування: Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Харків, 4 груд. 2015 р.). – Харків: ХНУВС, 2015. – С. 262–265.

УДК 343.132

ФАРИННИК В.І.

ТИМЧАСОВИЙ ДОСТУП ДО РЕЧЕЙ І ДОКУМЕНТІВ У СИСТЕМІ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

У статті доведено, що процесуальний порядок проведення виїмки (за Кримінально-процесуальним кодексом України 1960 р.) порівняно з порядком проведення тимчасового доступу до речей і документів (за Кримінальним процесуальним кодексом України 2012 р.) суттєво відрізняється як за процесуальним значенням, так і за порядком прийняття рішення та безпосереднього проведення. Крім цього, обґрунтовано положення, відповідно до якого слідчий суддя, встановивши, що клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів подано без додержання вимог ст. 160 Кримінального процесуального кодексу України, повертає його прокурору, про що постановляє ухвалу. Підстави повернення клопотання мають бути належним чином обґрунтовані, а недоліки, які потребують усунення, – такими, що могли перешкодити постановленню слідчим суддею законного й обґрунтованого рішення.

Ключові слова: тимчасовий доступ до речей і документів, заходи забезпечення кримінального провадження, слідчий суддя, виїмка, удосконалення кримінального процесуального законодавства.

В статті доказано, що процесуальний порядок проведення виїмки (по Уголовно-процесуальному кодексу України 1960 г.) по сравнению с порядком проведения временного доступа к вещам и документам (по Уголовному процессуальному кодексу Украины 2012 г.) существенно отличается как по процессуальному значению, так и по порядку принятия решения и непосредственного проведения. Кроме этого, обосновано положение, согласно которому следственный судья, установив, что ходатайство о временном доступе к вещам и документам подано без соблюдения требований ст. 160 Уголовного процессуального кодекса Украины, возвращает его прокурору, о чем выносит определение. Основания возвращения ходатайства должны быть должным образом обоснованы, а недостатки, требующие устранения, – такими, которые могли помешать постановлению следственным судьей законного и обоснованного решения.

Ключевые слова: временный доступ к вещам и документам, меры обеспечения уголовного производства, следственный судья, выемка, совершенствование уголовного процессуального законодательства.

© ФАРИННИК В.І. – кандидат юридичних наук, заслужений юрист України, член експертної ради (Національна асоціація адвокатів України)